

Slovo k povzbuzení na neděli 3. května 2020 ...

Biblická čtení: Sk 2,14a.36-41; Ž 23; 1Petr 2,20b-25; Jan 10,1-10

Milé sestry, milí bratři,

a máme další neděli velikonoční, již čtvrtou. Bývá také nazývána Nedělí Dobrého pastýře, a to proto, že se každoročně čte v evangeliu z krásné Kristovy řeči o dobrém pastýři, tak jak nám ji v desáté kapitole svého sepsání zaznamenal svatý Jan. Celá řeč je o Pánu Ježíšovi, jediném Božím dobrém pastýři, to je zřejmé. Jelikož ale obraz dobrého pastýře je také vzorem pro všechny budoucí nástroje Kristova „pastýřování“, zejména pro apoštoly a jejich nástupce v biskupské a kněžské službě, je dnešní neděle také dnem modliteb za kněze a především za nová kněžská povolání. Aby bylo stále dost těch, kteří by v následování a ve službě Krista, jediného Dobrého pastýře, konali v Božím stádcí, ač sami nehodní, kněžskou službu.

Celá řeč o dobrém pastýři má několik částí, její čtení je rozloženo do tří let, každý rok na čtvrtou neděli velikonoční čteme kousek. Letos jsou před námi vlastně dvě první části řeči. Nejprve otevření samotného obrazu dobrého pastýře jako skutečného pastýře ovcí, kterého ovce znají, on je volá jménem, jde před nimi a vyvádí je dveřmi na dobrou pastvu (to bylo prvních šest veršů). Pak další obraz, reagující na nepochopení posluchačů, obraz, že Kristus sám je nejen pastýřem, ale nejprve těmi dveřmi (zbylé tři verše dnešního úryvku). A právě nad tímto krásným a tajemným obrazem se zkusme dnes společně zastavit.

„Já jsem dveře“ je další ze silných formulací z Janova evangelia. Řecké *egó eimi* („já jsem“) připomíná největší starozákonní sebezjevení Boha, a to Mojžíšovi na hoře Sinaj. V řečtině Hospodinovo „jsem, který jsem“ (v hebrejštině *Ehyeh ahser ehyeh*, od toho je odvozeno posvátné *JHVH*, tedy *Jahve*) zní *egó eimi ho ón*. Proto všechny novozákonní výroky z úst samotného Pána Ježíše uvozené právě slovy „já jsem“ (*egó eimi*) mají v sobě velkou sílu. Zjevují, kdo Pán Ježíš je: že je Bůh. V Janově evangeliu se tak děje často právě pomocí obrazů (pastýře, cesty, pravdy, života, světla a tak podobně) uvozených právě formulací „já jsem“. Kristus sám nám tak přibližuje, kým – jako Boží syn – je, především kým je pro nás.

Dnes tedy pomocí obrazu „dveří“, obrazu, který si dovedeme všichni představit. Ježíšem-Dveřmi se vchází a vychází k záchraně, Ježíšem-Dveřmi vchází ten, který není zloděj, ale pastýř ovcí. Možná tak nějak bychom mohli evangelijní obraz shrnout.

Jen Ježíšem-Dveřmi se tedy vchází do spásy, do Boha, do světa Božího. Je to obrazné vyjádření jiného slova Pána Ježíše: „nikdo nepřichází k Otci, než skrze mne“. Anebo obrazný základ slova Pavlova, že je „jediný prostředník mezi Bohem a lidmi, a to Ježíš Kristus“. Tedy krásné obrazné vyjádření jedinečnosti křesťanství a celé naší křesťanské praxe: Kristus je pro nás a celý svět konkrétním vchodem otevírajícím Boha, skrze Krista můžeme do Boha vcházet a zase se od Boha Bohem posílení a proměnění vracet do světa. Není a nikdy nemůže být lepších a otevřenějších dveří.

To platí jak v rovině víry, základního rozhodnutí, náboženského přilnutí ke Kristu, ale i v oblasti modlitby, duchovního života. I tam je Kristus (jedinými) dveřmi do Boha. I to je dobré si připomenout. Nebyl-li by totiž náš vnitřní modlitební život setkáním s Pánem Ježíšem, nebyl-li by vcházením skrze něj do Boha a necháním se jím vyvádět na Boží pastvinu, dostali bychom se obrovského nebezpečí, že do Boha nás nepovede. Že zůstaneme sami v sobě, anebo se necháme vodit (doslova „vodit za nos“) někým jiným, nějakým zlodějem, třeba i ďáblem samotným, někam docela jinam...

Pán Ježíš je zároveň dveřmi, skrze které mají k ovcím přicházet jejich skuteční pastýři. Tento obraz je důležitý především pro ty, kterým – nehodným – pastýřská služba byla svěřena, tedy pro biskupy a kněze. Ti stále musí poctivě zpytovat svědomí, kudy a proč k lidem přicházejí, zda jsou nástroji Krista Dobrého pastýře. A zda se tak jejich celá kněžská služba (nejen ta svátostná, tam je to – naštěstí – samo sebou) pro druhé skutečně může stát dveřmi do Boha.

Anebo zda nejsou náhodou zloději, špatnými pastýři, kterým jde jen o ně samé, o vlastní prospěch nebo dokonce požitky (jakýkoli)...

Nejde ale jen o pastýře ve smyslu biskupů a kněží. Jde o nás o všechny. Každý máme přeci být jeden druhému tak trochu pastýřem, máme-li si navzájem pomáhat na cestě k Bohu, na cestě do Boha, na cestě spásy. Proto se nás obraz Krista-Dveří, jimiž jedině má pastýř vycházet a vcházet, týká. Všichni se tak musíme ptát, zda dveřmi, skrze které k druhým vcházíme, je opravdu Pán Ježíš. Tedy zda způsob, jak k druhým lidem přistupujeme, jde nebo nejde skrze Krista. Zda Pán Ježíš je normou i silou našeho jednání vůči lidem, branou k nim. Zda k lidem „kráčíme v Kristových šlépějích“ (jak jsme četli v dnešním krásném druhém čtení z Prvního listu Petrova).

Co to znamená? Určitě mnohé, o tom necht' každý zkusí rozjímat sám... V každém případě nás ale obraz Krista-dveří, kterými se má přicházet k druhým, zve k tomu, aby naše přicházení k druhým se prostě do těchto dveří vešlo. Aby se jimi – Kristem – nechalo tvarovat, aby to byl Kristus-cesta, kudy se k lidem přistupuje, a Kristus-pastýř, jak a s čí pomocí se to děje. Mimo mnoha jiného to také znamená, že každý člověk je Kristovou ovečkou, zvláště takový, který zabloudil (i o tom je dnešní druhé čtení). Že hodnota člověka je v něm samém, když Pán Ježíš za každého, zvláště za toho nejhoršího, prolil svou krev. Že každý člověk je hodný našeho křesťanského přicházení, že každý člověk je hodný naší pozornosti a lásky, že za každého člověka máme být ochotni se (aspoň nějak) obětovat. A tak dále.

Je důležité si tyto věci připomenout, protože přístup k lidem je mezi lidmi mnohdy na hony vzdálen přístupu Pána Ježíše, nemůže se ani trochu vejít do Krista-Dveří. Odvozování hodnoty člověka od jeho užitečnosti, od jeho schopností, postavení, rasy, národnosti, hodnosti, perspektivy a kdoví od čeho ještě, a na to navazující přístup k lidem, opravdu nejde Kristem-Dveřmi. A přitom je velkým pokušením, kterému my lidé – jako jednotlivci i celek – často podléháme, širokou branou, ne tou úzkou, Kristovou...

Jedině Pán Ježíš, to, co čteme o lásce k člověku i k nepříteli v evangeliu, je dveřmi, mantinely, normou, skrze které máme vycházet ze sebe k druhému člověku, ke všem lidem. I to je ona úzká brána vedoucí do nebe.

Pokud naše modlitba bude skutečně křesťanskou, kde jedině Kristus – ne my sami nebo nějaký zloděj – bude dveřmi do Boha, má sílu nás proměňovat k podobě Kristově, podle podoby Krista-Dveří, k podobě Krista-Pastýře. Přičemž právě tato proměna našeho přicházení a vcházení k druhým lidem je jedním z nejdůležitějších znamení, že jsme se opravdu křesťansky modlili...